

ADVIESNOTA GEMEENTE SOEST

Steller advies: H.E. Smit	Par. hfd	Kenmerk 1248314	Afdeling: Realisatie	Datum: 15-1-2015	Par. dir

Onderwerp:
taakstelling groenonderhoud

Voorstel tot besluit:

1. Instemmen met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen
2. instemmen met het voorstel tot bewonersraadpleging
3. Het voorstel ter besluitvorming aan de Raad voor te leggen

Advies secretaris:

Bespreken

Beslissing

Conform besloten

Openbaar	Ja,	B&W verg.d.d. 03.03.15					
Bijzondere aspecten	Ja,		RM	YK	PvdT	JP	JvB
Portefeuillehouder	J.L. van Berkel - Vissers	Akkoord					
Overleg met portefeuillehouder	Ja						
Overleg met andere afd. en ext. partners	SL, F&I, BV	Bespreken					
Ter inzage voor beleidsveld	Bestuur						

Bijlage(n) nadere toelichting
uitwerking taakstelling

Voorstel tot besluit

1. Instemmen met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen
2. instemmen met het voorstel tot bewonersraadpleging
3. Het voorstel ter besluitvorming aan de Raad voor te leggen

Inleiding

Begin 2014 heeft de Raad bij de vaststelling van de financiële kaders besloten ingaande 1 januari 2016 tot een structurele besparing op het onderhoud van de openbare groenvoorziening van jaarlijks € 300.000. Gekoppeld aan deze financiële taakstelling zijn door Raad ook kaders meegegeven waarbinnen de taakstelling gerealiseerd dient te worden. Het groene karakter van Soest blijft geborgd en de vermindering van onderhoudswerkzaamheden mag geen nadelige invloed hebben op het duurzaam beheer van het openbaar groen. De voorlopige keuze van bezuinigingsmaatregelen voldoet aan de twee randvoorwaarden en het financiële kader. In de bijlage wordt een nadere toelichting gegeven op de voorstellen.

De voorstellen taakstelling hebben wel een nadelig effect op het verzorgingsbeeld van het openbaar groen maar hebben geen nadelig effect op de beplanting (duurzaamheid). De lijst met voorstellen ziet er als volgt uit:

1. verwijderen van alle prullenbakken
2. Hagen knippen verminderen van 2x per jaar naar 1x per jaar
3. beperken bladruimen in heesters en hagen
4. verminderen opruimen hondenpoep
5. verminderen onkruidbestrijding in heesters, hagen en boomspiegels (van B+ niveau naar B niveau)
6. verminderen ruimen van zwerfafval in heesters, hagen, bosplantsoen, gazons en bermen
7. niet meer afsteken van graskanten langs beplanting
8. verlagen maaifrequentie gazons
9. Niet meer ondersteunen van Zomerschoon
10. verminderen inzet serviceteam met 3.000 manuur (inhuur van Eemfors)

Beoogd resultaat

- 1 De financiële taakstelling wordt behaald.
- 2 De gekozen maatregelen voldoen aan de kaders gesteld door de Raad.

Argumenten

- 1.1 De voorgestelde maatregelen leveren een besparing op van € 300.000
- 2.1 De hoeveelheid openbaar groen wordt met deze maatregelen niet verminderd.
- 2.2 De voorgestelde maatregelen hebben geen nadelig effect op de groei of duurzaamheid van de beplanting.

Kanttekeningen/risicobeheersing

1. De maatregelen als gevolg van een reductie op onderhoudskosten van € 300.000 zal een zichtbaar nadelig effect hebben op kwaliteitsbeeld in de openbare ruimte.
2. De bezuiniging op het onderhoudscontract zal tot een vermindering leiden van minimaal 8 WSW arbeidsplaatsen in Soest. Het verlies aan werkgelegenheid zal door het wegvallen van een deel van de omzet bij Eemfors mogelijk leiden tot een verder oplopen van verliezen aan de zijde van de Amfors groep. Gemeente Soest zal als mede aandeelhouder van de Amfors groep in dat geval een deel van de verliezen moeten opvangen.
3. De bezuinigingsvoorstellen zijn gebaseerd op de huidige tariefstelling. Na aanpassing van het onderhoudsbestek zal opnieuw moeten worden aanbesteed en kan als gevolg hiervan het voorgestelde resultaat een ander resultaat opleveren dan voorzien.
4. In totaal leveren genoemde maatregelen een besparing op van € 300.000. Indien besloten wordt één of meer van de voorgestelde maatregelen te laten vervallen of te wijzigen zal de taakstelling niet bereikt worden.

Aanpak/uitvoering

Na besluitvorming door het College wordt het voorstel ter besluitvorming voorgelegd aan de Raad met de vraag of deze zich op basis van de voorstellen kunnen vinden in het voorgestelde participatie traject en zich vooraf kunnen conformeren aan de keuzerichting die bewoners aangeven.

Bewoners worden in staat gesteld mee te denken over de bezuinigingsmaatregelen (zie communicatie en participatie). De verkregen input wordt daarna gebruikt voor de detaillering van de maatregelen en vervolgens voor besluitvorming voorgelegd aan het College. Na besluitvorming door het College worden de maatregelen doorgevoerd in het onderhoudsbestek en in een nog nader te bepalen aanbestedingsproces gebracht.

Communicatie en participatie

Voor dit doel zal gebruik worden gemaakt van het bewonerspanel (ongeveer 800 inwoners) aangevuld met bewoners die wij nu al kennen omdat ze actief participeren in het groenonderhoud en van bewoners die zich melden n.a.v. een oproep via de lokale media.

Bewoners krijgen een fictief onderhoudsbudget en kunnen dit gaan inzetten in de verschillende onderhoudstaken. Deze werkwijze heeft een tweeledig effect. Het laat de deelnemers de beperking van de beschikbare middelen ervaren en het geeft de gemeente inzicht in wat bewoners belangrijk vinden. De keuzerichting van bewoners wordt aansluitend in concrete maatregelen uitgewerkt en voor besluitvorming voorgelegd aan het College.

Evaluatie en verantwoording

-

Kosten, baten, dekking

-

Referendabel ja/nee

nee

Bijlage bij adviesnota 1248314, Memo nadere toelichting uitwerking taakstelling

Eerder dit jaar heeft de Raad bij de vaststelling van de financiële kaders besloten tot een structurele besparing op het onderhoud van de openbare groenvoorziening, vanaf 1 januari 2016, van jaarlijks € 300.000. Het voorliggende memo gaat in op een aantal, dat van belang zijn bij het proces om te komen tot de gewenste besparingen.

De belangrijkste deelaspecten zijn:

- 1 Mogelijke maatregelen in de openbare ruimte.
- 2 Uitkomsten ecologisch onderzoek
- 3 Effect op de werkgelegenheid
- 4 Bewonersparticipatie

1 Mogelijke maatregelen in de openbare ruimte.

Bij de keuze van bezuinigingsmaatregelen zijn door de Raad twee randvoorwaarden gesteld. Het groene karakter van Soest dient geborgd te worden en de vermindering van onderhoudswerkzaamheden mag geen nadelige invloed hebben op het duurzaam beheer van het openbaar groen. In de uitwerking van de taakstelling betekend dit dat het groenareaal niet extra wordt verminderd. In de nota groene kwaliteiten is een omvorming en reductie van openbaar groen voorzien. Het aantal bomen neemt af met 10% en de hoeveelheid hagen en beplanting neemt af met 30% (omgevormd naar gazon). De uitwerking vindt gefaseerd plaats in een periode van 15 jaar. Daarboven vindt dus in het kader van de taakstelling geen aanvullende reductie plaats. Het tweede kader, het duurzaam beheer van het openbaar groen heeft invloed op de keuze aan bezuinigingsmaatregelen die getroffen kunnen worden. Zo heeft bijvoorbeeld het beperken van het snoeien van bomen en beplanting een nadelig effect op de levensduur van de beplanting, minder schoffelen zal bij herinrichting of nieuwe aanleg de kans dat jonge beplanting zich goed gaat ontwikkelen beperken. Om toch de gewenste bezuiniging te bereiken zal vooral gezocht worden in maatregelen die met de verzorgingsgraad samenhangen. Tegen deze achtergrond zal het duidelijk zijn dat het algemene kwaliteitsbeeld (verzorgingsbeeld) zichtbaar zal afnemen.

Op basis van bovenstaande kan gedacht worden aan de volgende bezuinigingsmaatregelen:

1. verwijderen van alle prullenbakken
2. Hagen knippen verminderen van 2x per jaar naar 1x per jaar
3. beperken bladruimen in heesters en hagen
4. verminderen opruimen hondenpoep
5. verminderen onkruidbestrijding in heesters, hagen en boomspiegels (van B+ niveau naar B niveau)
6. verminderen ruimen van zwerfafval in heesters, hagen, bosplantsoen, gazons en bermen
7. niet meer afsteken van graskanten langs beplanting
8. verlagen maaifrequentie gazons
9. Niet meer ondersteunen van Zomerschoon
10. verminderen inzet serviceteam met 3.000 manuur (inhuur van Eemfors)

In totaal leveren genoemde maatregelen een besparing op van € 300.000. Indien op bestuurlijk niveau bezwaar bestaat tegen één of meer van de voorgestelde maatregelen zal de taakstelling niet bereikt worden en zullen andere of aanvullende maatregelen voorgesteld moeten worden. In de definitieve uitwerking kunnen maatregelen mogelijk "verzacht" worden. Bijvoorbeeld zou in plaats van het verwijderen van alle prullenbakken een adoptieproces gestart kunnen worden, bewoners of winkeliers kunnen zich dan bereid verklaren een prullenbak te adopteren.

2 Ecologisch onderzoek

Bij de uitwerking van de bezuinigingstaakstelling is onderzocht of ecologisch beheer naast kansen voor flora en fauna en beleving van het openbaar groen ook een besparing zou kunnen opleveren in de kosten voor onderhoud. De conclusie van dit onderzoek laat zien dat er op ecologisch beheer gebied in Soest al heel veel gebeurd en dat daarmee uitbreiding beperkt mogelijk is. De effecten op de beheerkosten zijn neutraal. Wel is er sprake van kosten voor omvorming om ecologisch beheer mogelijk te maken. De kosten kunnen oplopen tot € 75.000. Een keuze om over te gaan naar (nog) meer ecologisch beheer speelt wat betreft de taakstelling geen rol maar draagt een meer principiële karakter met de vraag "willen we dat er meer ecologisch ingericht en beheerd wordt?". Dit onderwerp wordt in een separate adviesnota aangeboden.

3 Effect op de werkgelegenheid

In 2004 heeft de gemeente Soest alle planmatige onderhoudswerkzaamheden aan openbare groenvoorzieningen in Soest en Soesterberg, inclusief bemensing (23 fte), machines en voertuigen afgestoten en ondergebracht bij Eemfors. In ruil voor de overname van dit pakket is met Eemfors (onderdeel van de Amfors groep) een 7-jarig onderhoudscontract aangegaan. Dit contract is onderhands verlengd tot 1 januari 2016. Het huidige contract met Eemfors heeft een omvang van € 1.200.000 per jaar. Binnen dit contract zijn 5 oud medewerkers van de gemeente Soest en 26,5 WSW medewerkers werkzaam. Er geldt voor de oud medewerkers bij verlies van werkgelegenheid voor de gemeente Soest geen terugname verplichting meer, deze is per 31 december 2013 vervallen. De bezuiniging op het onderhoudscontract zal tot een vermindering leiden van minimaal 8 WSW arbeidsplaatsen in Soest. Met Eemfors is gesproken over het behalen van de gewenste bezuiniging met daarbij een zo beperkt mogelijk verlies aan werkgelegenheid. Eemfors heeft hiertoe geen mogelijkheden gevonden.

Binnen ons gemeentelijk serviceteam worden sinds vele jaren twee medewerkers ingehuurd van Eemfors voor inzet op het werkpakket van het serviceteam (schoon, heel en veilig). Deze inhuur is onderdeel van het hierboven genoemde contract. We hebben bij Eemfors een vooraankondiging gedaan dat deze inhuur, afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming, per 1 januari 2016 mogelijk zal komen te vervallen.

In januari 2014 heeft de Raad ingestemd met de voorstellen, gedaan in het kader van de kerntakendiscussie, op het gebied van de groene kernkwaliteiten en duurzaam groenbeheer in Soest. Als uitwerking zal in een periode van 15 jaar het groenareaal in Soest worden verminderd/omgevormd om kosten voor dagelijks onderhoud te beperken en de daarmee vrijkomende middelen in te zetten voor groot onderhoud. Door uitvoering van deze wijziging wordt nog eens € 235.000 (na 15 jaar) aan besparing van onderhoudskosten voor dagelijks onderhoud gerealiseerd en komt hiermee bovenop de € 300.000 die is opgenomen in de taakstelling. Langs deze geleidelijke weg gaan ook nog eens 6 WSW arbeidsplaatsen in Soest verloren. Het verlies aan werkgelegenheid zal door het wegvallen van een deel van de omzet bij Eemfors mogelijk leiden tot een verder oplopen van aan verliezen aan de zijde van de Amfors groep. Gemeente Soest zal als mede aandeelhouder van de Amfors groep in dat geval een deel van de verliezen moeten opvangen.

4 Bewonersparticipatie

Om te zorgen voor draagvlak voor de bezuiniging op groenonderhoud, willen we een zo groot mogelijke groep inwoners hierbij betrekken.

Doelstellingen participatie

- betrokkenen informeren over veranderingen in het openbare groen;
- draagvlak onder inwoners creëren;

Inwoners krijgen een beter beeld hoe het groenonderhoud in de gemeente geregeld is.

Vanwege het verwachte effect op het kwaliteitsbeeld van de openbare ruimte is het van belang inwoners van Soest de gelegenheid te geven kenbaar te maken in welke onderhoudswerkzaamheden zij de bezuinigingen wel en niet willen laten plaats vinden. Voor dit doel zal gebruik worden gemaakt van het bewonerspanel (ongeveer 800 inwoners) aangevuld met bewoners die wij nu al kennen omdat ze actief participeren in het groenonderhoud en van bewoners die zich melden n.a.v. een oproep via de lokale media. Daarnaast worden WBT's, DBT, en lokale organisaties zoals IVN Eemland, stichting vrienden van de Engh en woningbouw corporaties voor deelname uitgenodigd. Participanten krijgen een fictief onderhoudsbudget en kunnen dit gaan inzetten naar de verschillende onderhoudstaken. Deze werkwijze heeft een tweeledig effect. Het laat de deelnemers de beperking van de beschikbare middelen ervaren en het geeft de gemeente inzicht in wat bewoners belangrijk vinden. De keuzerichting van bewoners wordt aansluitend in concrete maatregelen uitgewerkt en voor besluitvorming voorgelegd aan het College. Het raamwerk voor de bewonersraadpleging is weergegeven op de volgende pagina.

In dit schema worden de posten weergegeven waarover inwoners hun mening kunnen geven. In de eerste kolom is vermeld welk bedrag daar nu aan besteed wordt, de tweede kolom vermeld een (her)verdeling van de budgetten op basis van de voorstellen gedaan in dit advies. Bewoners krijgen vervolgens zelf de ruimte om de budgetten te verdelen. Het hier aangegeven kader wordt "vertaald" naar een publieksvriendelijke versie die geschikt is om via een digipanel toe te passen. Tot slot kan een deelnemer in een vrije regel een eigen suggestie voor bezuiniging doen. Deze worden betrokken bij de uitwerking van het definitieve bezuinigingsvoorstel.

Activiteit	Voor bezuiniging	Na bezuiniging	
	Budget voor bezuiniging	Ons voorstel	Uw voorstel
1 Afvalbakken In het budget is opgenomen het legen van de bakken. Ons voorstel betekent het weghalen van alle afvalbakken	3	0	
2 Hagen knippen De hagen worden nu 2x per jaar geknipt. Gekozen kan worden voor het 1x of 2x per jaar knippen van de heg. Ons voorstel gaat uit van 1x per jaar knippen	3	2	
3 Blad verwijderen uit de groenvoorziening In het budget zit het blad verwijderen van gazons, bermen, uit beplanting en uit speelplaatsen. In ons voorstel laten we het blad in de beplanting liggen	8	2	
4 Hondenpoep In het budget hondenpoep wordt rekening gehouden met het verwijderen van poep in losloopterreinen en uitlaatstroken. Wij stellen een besparing voor in het aantal keren dat deze terreinen worden schoongemaakt	9	5	
5 Onkruidbestrijding in beplanting We onderhouden het groen nu op B+ niveau, dat wil zeggen dat wij op tijd schoffelen en de beplanting na een schoffelbeurt zo schoon mogelijk achterlaten. In ons voorstel verlagen we dit naar B niveau waarbij we niet al het los geschoffelde onkruid verwijderen. Het laagste niveau waarop gewerkt kan worden is C. Het minimum budget bedraagt hiervoor 37. Er kan dus niet minder dan 37 worden ingezet voor onkruidbestrijding	54	49	
6 Zwerfafval ruimen uit de groenvoorziening Zwerfvuil wordt verwijderd uit beplanting en van gazons. In ons voorstel blijft zwerfvuil in beplanting liggen.	5	3	
7 Kantten steken De randen van de gazons worden 1x per jaar afgestoken. In ons voorstel doen we dit alleen nog maar langs verharding en niet meer langs beplanting	2	1	
8 Maaien van gazons Gazons worden gemaaid "op beeld" dat wil zeggen dat het gras nooit boven een afgesproken lengte mag komen. De aannemer moet er voor zorgen dat het hele jaar aan dit beeld wordt voldaan. Ons voorstel is de graslengte te laten toenemen waardoor er iets minder vaak gemaaid kan worden.	10	8	
9 Zomerschoon Zomerschoon is een jaarlijkse activiteit van veel betrokken bewoners. De gemeente ondersteunt dit met materiaal voor het ruimen van afval zoals vuilniszakken, knijpstokken afvoerkosten enzovoort. Ons voorstel is om te stoppen met die bijdrage	1	0	
10 Serviceteam Inzet op schoon, heel en veilig. In dit team wordt 3.000 uur per jaar extra capaciteit ingehuurd van Eemfors. In het voorstellen stoppen we met inhuur.	5	0	
totaal	100	70	70

note: ieder getal staat voor 10.000 euro.